

EUROOPAN PARLAMENTTI

1999

2004

Istuntoasiakirja

9. huhtikuuta 2002

B5-0241/2002

PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

komission julkilausuman johdosta

työjärjestyksen 37 artiklan 2 kohdan mukaisesti

Esittäjä(t): Guido Podestà, W.G. van Velzen, Marialiese Flemming ja Bartho Pronk PPE-DE-ryhmän puolesta ja Cristiana Muscardini UEN-ryhmän puolesta

Yhdistyneiden kansakuntien toinen ikäkysymysten maailmankonferenssi
(Madrid 8.–12. huhtikuuta 2002)

Euroopan parlamentin päätöslauselma Yhdistyneiden kansakuntien toisesta ikäkysymysten maailmankonferenssista (Madrid 8.–12. huhtikuuta 2002)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon Yhdistyneiden kansakuntien joulukuussa 1991 ikäihmisten periaatteista antaman päätöslauselman 46/91, jossa vahvistetaan ikääntyneiden ihmisten oikeus osallistumiseen, arvokkuuteen, itsenäisyyteen, itsensä toteuttamiseen sekä hoitoon ja huolenpitoon,
 - toteaa, että 5,1 prosenttia kehitysmaiden väestöstä on yli 65-vuotiaita ja että prosenttiosuuden ennustetaan nousevan 6,5:een vuoteen 2015 mennessä, mikä vastaa 52 prosentin absoluuttista lisäystä (lähde: US Census Bureau),
 - ottaa huomioon, että EU:ssa yli 60-vuotiaiden osuus väestöstä on 21,5 prosenttia ja että vuoteen 2020 mennessä tämän ikäryhmän osuuden odotetaan nousevan 30 prosentilla ja yli 80-vuotiaiden osuuden 40 prosentilla (lähde: Old Age in Europe, MISSOC-Info, kesäkuu 2001),
 - ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjan ja erityisesti sen 25 artiklan, jossa unioni "tunnustaa ikääntyneiden henkilöiden oikeuden ihmisarvoiseen ja itsenäiseen elämään sekä oikeuden osallistua yhteiskunnalliseen elämään ja kulttuurielämään, ja kunnioittaa näitä oikeuksia",
 - ottaa huomioon EY:n perustamissopimuksen 13 artiklan, jossa kielletään ikään perustuva syrjintä,
- A. ottaa huomioon, että YK:n toinen ikäkysymysten maailmankonferenssi pidetään huhtikuussa 2002, ja että tämä on tilaisuus tunnustaa ikääntymiseen liittyvät ongelmat sekä teollisuus- että kehitysmaissa,
- B. katsoo, että väestön ikääntyminen sekä teollisuus- että kehitysmaissa nähdään liian usein kielteisenä asiana ja yksinomaan haasteena työvoiman ikärakenteelle ja sosiaaliturva- ja terveydenhuoltojärjestelmien kestokyvyille taikka kehitysmaissa perheen resursseja kuluttavana tekijänä muistamatta, että ikääntyneet ihmiset antavat tärkeää tukea yhteisölle ja perheelle,
- C. katsoo, että tämä katsantokanta ei tee oikeutta niille valtaville kulttuuri- ja ammattiresurssille, joita ikääntyneet ihmisten ja eläkeläiset edustavat, ja että heidän laaja osallistumisensa yhteiskuntaan, usein vapaaehtoispiireissä, jää liian usein huomiotta,
- D. pitää asennemuutosta tarpeellisena, jos yhteiskunnasta halutaan kehittää kaikenikäisten ihmisten yhteiskunta, ja katsoo, että eurooppalaisissa yhteiskunnissa on muistettava erottaa toisistaan nk. kolmanteen ikään kuuluvat ihmiset, jotka elävät tervettä, aktiivista ja itsenäistä elämää ja joiden olisi osallistuttava täysipainoisesti yhteiskuntaelämään, ja nk.

neljänteen ikään kuuluvat ihmiset, joiden itsenäisyys ja terveys on heikommassa kantimissa ja jotka tarvitsevat erityistä huolenpitoa ja hoitoa voidakseen elää arvokasta elämää,

- E. ottaa huomioon ikääntyneiden kansalaisten oikeuden osallistua täysipainoisesti siihen yhteiskuntaan, jossa he elävät, ja tunnustaa ikääntyneiden ihmisten kaikkialla maailmassa kohtaamat työntekoon, tulotukeen ja yhteisökehitysohjelmiin liittyvät esteet, jotka kaikki on saatava poistettua,
- F. toteaa, että muuttovirrat kehitysmaista ovat johtamassa perhetukien leikkaamiseen, mikä pahentaa ikääntyneiden ihmisten eristymisen ongelmaa; toteaa yhteiskunnallisista muutoksista johtuvien perherakenteiden muutosten aiheuttavan eristymistä ja yhteiskunnasta syrjäytymistä Euroopan unionissa,
- G. ottaa huomioon, että vanhusten köyhyyden poistaminen kautta maailman on kansainvälisen ikäkysymysten toimintasuunnitelman keskeinen päämäärä, ja pitää olennaisen tärkeänä, että ikäulottuvuus sisällytetään köyhyyden indikaattoreihin ja kriteereihin sekä EU:ssa että kehitysmaissa,
- H. toteaa, että kaikkien oikeus terveydenhuoltoon sekä hyvään fyysiseen ja henkiseen terveyteen ja sosiaaliseen hyvinvointiin ovat perusihmisoikeuksia,
- I. toteaa, että koska ikääntyneet ihmiset on jätetty HIV/aids-ohjelmien ulkopuolelle kehitysmaissa, yli 49-vuotiaita ei testata ja ikääntyneiden ihmisten HIV-tartunnat jäävät havaitsematta tai diagnosoidaan väärin; ottaa lisäksi huomioon ikääntyneiden ihmisten ehdottoman tärkeän roolin aids-sairaiden ja orvoksi jääneiden lastenlastensa hoidossa sekä heidän potentiaalisen merkityksensä HIV:hen liittyvässä valistus- ja ehkäisytoiminnassa kehitysmaissa,
- J. katsoo, että kaikenlaiset rikkomukset ikääntyneitä ihmisiä kohtaan ovat yleisiä kaikkialla maailmassa, myös EU:ssa, ja että ikääntyneisiin ihmisiin kohdistettu väkivalta on tuomittava mitä tiukimmin heidän perusihmisoikeuksiensa loukkauksena,
- K. ottaa huomioon, että naiset elävät kaikissa yhteiskunnissa miehinä pitempään, ja että väestön ikääntyessä ikääntyneiden naisten lukumäärä kasvaa; panee merkille, että ikääntyneet naiset ovat erityisen heikossa asemassa kehitysmaissa, muun muassa noituussyytösten vuoksi,
 - 1. kehottaa neuvostoa ja komissiota tukemaan ikäkysymysten maailmankonferenssissa hyväksyttävää kansainvälistä ikäkysymysten toimintasuunnitelmaa ja sitoutumaan täysin kaikenikäisten ihmisten yhteiskunnan aikaansaamiseen antamalla käyttöön riittävät poliittiset ja taloudelliset resurssit sekä kiinnittämällä ikääntyneisiin ihmisiin asianmukaista huomiota EU:n kehitysyhteistyössä ja sosiaalipolitiikassa;
 - 2. kehottaa neuvostoa ja komissiota sisällyttämään ikäkysymykset kaikkiin politiikan aloihin, joihin ne liittyvät, ja ottamaan ikääntyneet mukaan kaikkiin asianomaisiin yhteisön sosiaalisiin, taloudellisiin ja kehitysyhteistyötä koskeviin politiikkoihin ja ohjelmiin YK:n ikäihmisten periaatteiden mukaisesti;

3. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita asettamaan etusijalle toimet, joilla pyritään eristymisvaarassa olevien ikääntyneiden integraatioon sekä Euroopan unionin sisällä että kehitysyhteistyöpolitiikassa;
4. pitää myönteisinä komission viimeaikaisia aloitteita eläkkeiden, ikääntyneiden työntekijöiden ja sosiaalisen syrjäytymisen aloilla;
5. kehottaa komissiota, neuvostoa ja jäsenvaltioita esittämään erityisiä toimia, joiden tavoitteena on epätasa-arvon ja köyhyden vähentäminen ikääntyneiden keskuudessa sekä ennen kaikkea ikääntyneiden naisten tilanteen parantaminen eläkemaksujen epätasa-arvoisuuden suhteen ja hyvin vanhojen henkilöiden tilanteen parantaminen;
6. kehottaa komissiota, neuvostoa ja jäsenvaltioita ryhtymään toimiin varmistaakseen, että ikääntyneiden ja eläkeläisten saatavilla olevat tulot ja varat kehittyvät samassa tahdissa koko yhteiskunnan elintason kanssa;
7. kiinnittää huomiota ikääntyneiden siirtolaisten ja pakolaisten sosiaaliseen integraatioon liittyviin erityisiin ongelmiin Euroopan unionissa;
8. kehottaa Euroopan unionia ja jäsenvaltioita tunnustamaan, että oppimismahdollisuudet ja uuden tiedon saatavuus ovat monille ikääntyneille arvokas keino pitää yllä fyysistä ja henkistä terveyttä ja jatkaa aktiivista elämää säilyttämällä mahdollisimman korkea fyysisen, psykologisen ja sosiaalisen itsenäisyyden taso; kehottaa Euroopan unionia ja jäsenvaltioita myös tunnustamaan, että tämä on tapa lisätä sukupolvien välisiä yhteyksiä ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta; kehottaa niitä sen vuoksi kehittämään edelleen aktiivisen ikääntymisen periaatteita politiikoissaan;
9. kiinnittää komission huomiota sen terveyden- ja vanhustenhuoltoa koskevan tiedonannon yhteydessä omaishoitajien tärkeään tukirooliin ikääntyvien kannalta ja tarpeeseen tehostaa toimia omaishoitajien roolin tunnustamiseksi ja kiinnittää erityistä huomiota kaikkien mahdollisuuteen saada terveydenhuoltoa ja tarjottavien palvelujen laatuun;
10. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita kehittämään ja kannustamaan tutkimusaloitteita, joiden tavoitteena on kerätä tietoa ikääntyneiden tilanteesta ja tarpeista eurooppalaisessa yhteiskunnassa ja tehdä selväksi nk. kolmannessa ja neljännessä iässä vallitsevan tilanteen välisen eron;
11. kehottaa komissiota esittämään ehdotuksen erityiseksi ikääntymistä koskevaksi toimintaohjelmaksi, tekemään mahdolliseksi ikääntyneiden vaihto-ohjelman perustamisen Eurooppaan sekä nimittämään komissioon virkamiehen, joka vastaa näistä kysymyksistä työllisyyden ja sosiaaliasioiden pääosastossa;
12. kehottaa neuvostoa ja jäsenvaltioita tunnustamaan, että Euroopan unioni tarvitsee laajemman oikeusperustan, jotta se voi edistää hyödyllisiä toimia ikääntyneiden tukemiseksi;
13. pyytää kansainvälistä apua kehitysmailla ja maille, joiden talous on siirtymävaiheessa, jotta ne voivat kehittää ikääntymistä koskevia politiikkoja, ja kehottaa sisällyttämään

ikäntymiseen liittyvät kysymykset EU:n laajenemisen sosiaalisiin näkökohtiin;

14. kehottaa neuvostoa ja komissiota tunnustamaan, että leskeys on kolmannen maailman ikääntyneille naisille suuri riskitekijä, ja kehottaa ottamaan ikääntyneet naiset mukaan kehitysyhteistyöpolitiikkaan ja valtavirtaistamista koskeviin aloitteisiin;
15. kehottaa neuvostoa, komissiota ja kansainvälisiä virastoja puuttumaan kehitysmaissa HIV- tai aids-sairaiden ikääntyneiden kasvavaan ongelmaan;
16. kehottaa komissiota julkaisemaan tiedonannon ikääntyneiden tarpeista kehitysyhteistyössä;
17. kehottaa neuvostoa ja komissiota rahoittamaan ikääntyneiden järjestöjen rakenteiden kehittämistoimia Euroopan unionissa ja kehitysmaissa, jotta järjestöt saavat mielipiteensä esille ja niitä kuullaan ikääntyneitä koskevissa asioissa;
18. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman Yhdistyneiden kansakuntien toiselle ikäkysymysten maailmankonferenssille.